

EXPUNERE DE MOTIVE

Sistemul educațional actual se dovedește inefficient în fața pandemiei cu care ne confruntăm. Deși Constituția României statuează la art. 32, alin. (1) că <<dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instrucție și de perfecționare>>, condițiile actuale fac acest drept garantat să fie imposibil de respectat.

Conform deciziei Ministerului Educației și Cercetării, din martie 2020, cursurile se organizează în mediul online, această decizie implicând o serie de resurse financiare și materiale pe care nu toți părinții le au, pentru a putea oferi copiilor toate condițiile necesare participării la școala online. Luând în considerare faptul că reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării au anunțat că anul școlar 2019 – 2020 se va încheia în 12 iunie, fără reluarea cursurilor la clase (exceptând clasele terminale), dar și că există o incertitudine asupra începerii cursurilor din toamna anului 2020, se ridică problema asigurării tuturor copiilor a unor condiții egale de învățare, care să nu creeze o distincție netă între elevi din cauza unor factori externi, precum lipsa resurselor financiare sau a accesului la internet în mediul rural.

Institutul Național de Statistică (INS) arată că majoritatea școlilor din România sunt în mediul rural, respectiv 64,9 la sută, față de doar 35,1 la sută în orașe. În condițiile în care, cu preponderență în mediul rural nu există condițiile necesare, se creează o discriminare majoră între mediul urban și mediul rural, o prăpastie semnificativă din cauza veniturilor financiare ale părinților. Și președintele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării atrage atenția asupra faptului că recentul ordin al ministrului Educației, prin care elevii sunt obligați să participe la cursurile online, poate fi discriminatoriu în condițiile în care în România învățământul este gratuit, dar ca la acest moment nu se poate vorbi despre învățământ decât în cazul acelor elevi care dispun de resursele aferente învățării online.

În multe cazuri din mediul rural nici nu se mai poate pune în discuție calitatea educației prin intermediul spațiului virtual, în condițiile în care aceștia nici măcar nu pot participa la cursuri, din două cauze: lipsa resurselor financiare pentru a putea achiziționa un telefon performant sau o tabletă/laptop și lipsa accesului la internet. În susținerea acestei ipoteze sunt informațiile oferite de Eurostat care indică faptul că ponderea celor care pot accesa internetul de acasă este mai scăzută în cazul gospodăriilor rurale (77%) și a celor nevoiașe (60%, în cazul celor cu venituri reduse). În aproape jumătate din cazuri, motivul neconectării este legat de

costurile echipamentului și al abonamentului. Per total, un procent de 84 la sută dintre gospodăriile din mediul rural autohton au acces la internet, în comparație cu media europeană de 90 la sută. În statele vestice precum Suedia procentul se ridică la 96%, în Germania la 95%, în Spania la 91%, în Bulgaria procentul este de 75%, iar în Ungaria 86%.

La începutul anului 2019, ministerul a anunțat lansarea unui program, finanțat din fonduri europene, prin care să se achiziționeze tablete și servicii de internet pentru toți elevii din România. În acest fel, accesul la educație era garantat pentru toți copiii, indiferent de veniturile părinților și apartenența la o comunitate rurală, fără acces la serviciile de internet.

Ca și multe alte proiecte necesare pentru sistemul de învățământ românesc, dar lăsate pe linie moartă, și acesta a stagnat, deși există resursele financiare pentru implementare, prin intermediul POCU – Programul Operațional Capital Uman, care are fonduri de peste 1 miliard euro. În plus, recent, Comisia Europeană a adoptat un Plan de acțiune pentru educația digitală care include 11 acțiuni menite să sprijine utilizarea tehnologiei și dezvoltarea competențelor digitale în sectorul educației. Planul de acțiune se articulează în jurul a trei priorități și definește măsurile prin care statele membre pot fi ajutate să facă față provocărilor și să profite de oportunitățile oferite de educație în era digitală.

Ministerul Educației este obligat de conjunctura actuală să ia o decizie rapidă în ceea ce privește digitalizarea învățământului și oferirea unui tratament egal tuturor în condițiile în care lipsa accesului la clasele online va avea un efect dur, greu de cuantificat la acest moment, asupra fenomenului de abandon școlar, mai ales în mediul rural. Condițiile de pandemie și de izolare la domiciliu a elevilor vor plasa România în primele locuri în topurile de analfabetism funcțional. Cu toate acestea, nu statisticile sunt cele mai îngrijorătoare, ci consecințele reale asupra tinerilor care nu vor avea acces o perioadă semnificativă de timp la procesul de învățământ.

Prin prisma stării generale a învățământului, agravată semnificativ de starea de urgență și de pandemie, instituțiile de resort trebuie să ia o serie de decizii radicale care să accelereze digitalizarea procesului de învățământ, demers echitabil și corect față de elevii din România și mai ales necesar pe termen mediu și lung.

Pe termen scurt, dată fiind situația critică generată de pandemia de coronavirus, solicităm dezbateră acestei propuneri legislative în procedură de urgență, prin urmare cu efecte imediate asupra sistemului de educație românesc și care să îmbunătățească considerabil accesul tuturor elevilor la educație.